

EUGENIA W. SMIRNOWA (Białoruś)

SYSTEM DWUKIERUNKOWEGO PRZYGOTOWANIA NAUCZYCIELA PRACY

Przejście do rynkowych metod gospodarowania, rozwój sektora prywatnego i wreszcie obiektywna konieczność integracji na nowo organizujących się państw w systemie międzynarodowym /przewidywana eksportem i importem technologii, siły roboczej, metod w organizacji i kierowaniu przedsiębiorstwem itp./ wymaga na nowo przemyślenia zadań stojących przed systemem oświatowym. Niezbędne staje się zabezpieczenie warunków i państwowych gwarancji jakości przygotowania kierunkowego i pedagogicznego, rozwiązania problemów organizacyjnych i metodycznych równoważności kształcenia i nadawania dyplomów dla państwowych i niepaństwowych gałęzi gospodarki w krajach Wspólnoty Niepodległych Państw, jak i za granicą.

Jednym z ważniejszych problemów szkolnictwa wyższego jest ugruntowanie profesjonalizacji przygotowania nauczyciela z uwzględnieniem światowych standardów i spełnienia ogólnych oczekiwań. Dlatego niezbędna jest nowa ideologia technologii kształcenia.

Opracowanie nowych metodyk technologii kształcenia poprzedza określenie celu i stworzenie warunków dla szybkiego przyswojenia przez studentów nie tylko wykształcenia pedagogicznego, ale i kwalifikacji określonych na konkretnym stanowisku pracy zawodowej, w odniesieniu do wymagań rynkowych, dających nie tylko możliwość, ale i wariantowość podejmowania pracy po ukończeniu uczelni.

Wdrożone systemy dwukierunkowego przygotowania nauczyciela do pracy pozwalają na realizację optymalizacji wzajemnych stosunków:

1. Wysoko kwalifikowany specjalista z jednej dziedziny wybranego kierunku np. nauczyciel pracy w zakresie rzemiosła, powinien uzyskać kwalifikacje krojczego, szwaczki, kucharza itp. Nauczyciel pracy technicznej - uprawnienia ślusarza, tokarza itp. (z uwzględnieniem wymogów postępu naukowo - technicznego, na poziomie standardów światowych).

2. Nauczyciel o wysokiej specjalizacji, pozwalającej mu szybko adaptować się do nowych warunków gospodarczych.

Kluczowym komponentem pierwszej współzależności jest przygotowanie zawodowe w systemie kształcenia ustawicznego w przeciągu 3 lat, według planu nauczania, odzwierciedlającego zasady przygotowania specjalisty oraz dla zakończenia nauki w celu uzyskania odpowiedniego dokumentu (certyfikatu, dyplomu, atestacji).

Dokumenty, świadczące o kształceniu zawodowym odzwierciedlają stopień kwalifikacji zawodowych. Poziom kwalifikacji charakteryzuje mistrzostwo zawodowe w ramach danego stopnia.

Istotnymi charakterystykami poziomu kwalifikacji są:

- zakres wiedzy i umiejętności,
- jakość wiedzy i umiejętności.

Przy tym szczególnie wyodrębnia się:

- uzdolnienia do racjonalizacji i planowania pracy,
- uzdolnienia do szybkiego adaptowania się w toku przemian techniki, technologii, organizacji i warunków pracy.

Kolejny układ wzajemnych stosunków - to wykształcenie pedagogiczne, w ramach którego realizowana jest praca teoretyczno - eksperymentalna, przewidująca pogłębienie przygotowania naukowego i specjalistycznego, w tym:

- dysponowanie współczesnym zasobem aktywnie twórczych metod nauczania, leżących u podstaw nowych ideologii edukacyjnych,
- pogłębione poznanie szeregu metodyk, z włączaniem wielorakich form organizacyjnych nauczania i, co szczególnie ważne, obowiązkowa kontrola w etapie końcowym.

Zasadność takiego przygotowania zostaje potwierdzona możliwością uzyskania stopnia naukowego na poziomie licencjatu lub magisterium (poprzez odpowiedni dokument, np. certyfikat).

Realizacja wymienionych układów w praktyce edukacyjnej nauczyciela pracy zależy od spełnienia następujących wymogów:

- odpowiedności planów nauczania do założeń podstawowego (wymaganego) przygotowania (chodzi o nowe plany nauczania);
- obecności (istnienia) celowego planowania programu, pozwalającego na szybszą adaptację do różnorodnych procesów produkcyjnych, włączając je w okres studiowania;
- wdrożenia określonego modelu koncepcji kształcenia (stopniowy przyrost i pogłębienie przygotowania zawodowego i pedagogicznego z włączeniem nowych rozwiązań organizacji procesu dydaktyczno - wychowawczego, z uwzględnieniem stopniowego zwiększania złożoności poznawanego materiału itp.);

- kształtowania myślenia ekonomicznego studentów, wychowania w kulturze ekonomicznej, uzyskania przez nich wiedzy i umiejętności ekonomicznych itp.

W planowaniu celów programowych niezbędne jest następstwo (kontynuacja) opracowanych planów i programów wykładanych dyscyplin, wychodząc z uzależnionych od siebie celów przygotowania, w oparciu o podejście naukowe do planowania procesu nauczania (w opracowaniu ich muszą być zainteresowane wszystkie katedry wydziału). Niezbędny jest także przegląd programów co 3 lata po to, aby program nauczania nie odstawał od tempa postępu naukowo - technicznego.

System przygotowania dwukierunkowego, to uwzględnienie dwóch źródeł kształcenia - zawodowego i pedagogicznego, dającego możliwości uzyskania dwóch kwalifikacji, np. w konkretnym przypadku - nauczyciela pracy rzemieślniczej i krojczego.